

Hoornfractuur

Brek van hoorns gevaarlijk voor ontsteking aan de hersenen

Begin oktober werd ik bij een dekstier geroepen die in de weide zijn kop had gestoten, daarbij verwondingen had opgelopen en fel had gebloed. Eén hoorn van het dier was volledig 'ontschoend' (de buitenkant van de hoorn kwam los van het bot) en het beenderige overblijfsel hing los naast het oog. De veehouder was verontrust door de bloederige aanblik, maar het kwam niet door het bloedverlies dat de situatie levensbedreigend was.

Na de nodige pijnstilling en lokale anesthesie bleek dat niet alleen de hoorn (-schoen) afgerukt was, maar dat het om een volledige hoornbasisfractuur ging. Dit is een fractuur in de schedel op de plaats vanwaaruit de hoorns zich vormen. De beste therapie in zo'n situatie is amputatie van de afgebroken hoorn, anders krijgt men een ontstoken wond en mogelijk ook andere complicaties wan-

neer de ontsteking doorgaat naar de hersenen. Daarom besloot ik de wond grondig te wassen. De sinus werd uitgespoeld. Om verdere ontsteking te voorkomen kreeg het dier zeven dagen lang een antibioticum.

Twee weken later begon de stier echter geleidelijk aan nerveuze symptomen te vertonen. Het rund stond uren met zijn kop tegen de muur te drukken. Even later ging hij rondlopen in cirkels. Door verdere aantasting van de hersenen kon de stier na 48 uur uiteindelijk niet meer recht lopen.

De stier vertoonde spijtig genoeg alle symptomen van een hypofyseabces. Gezien deze slechte prognose besloot ik in overleg met de eigenaar om het dier te euthanaseren.

*Piet De Meuter,
dierenarts grote huisdieren*

De encyclopedie hoornfractuur

Bij een hoornfractuur is er sprake van een breuk aan één of beide hoorn(s). Een hoornfractuur is vaak onschuldig: in veel gevallen wordt de hoorn alleen 'ontschoend' (de buitenkant van de hoorn komt los van het bot). Soms breekt echter ook de

hoornbasis. Dan is de situatie ernstiger en is het zaak de kwetsuur na te kijken, te ontsmetten en eventueel te behandelen. In elk geval moet de gekwetste hoorn zo vlug mogelijk geamputeerd worden. Gebeurt dit niet, dan

krijgt men een geïnfecteerde wond. In de zomer volgt daarop nog dikwijls miasis of madenziekte en wordt het dier schichtig.

Het gevaar bij een hoornfractuur schuilt vooral in de mogelijke complicaties rondom de breuk. Als gevolg van de kwetsuur kan een sinusitis of bijholteontsteking optreden. In dat geval kan doorspoelen van de sinusholte, met een langdurende antibioticumbehandeling, helpen. Alle soorten kwetsuren ter hoogte van de kop, zoals ook een ontstoken neusring, kunnen in uitzonderlijke gevallen een hypofyseabces veroorzaken. In dat geval biedt behandeling geen uitkomst meer.

Deze hoornkwetsuur is te voorkomen door al op jonge leeftijd de hoorns bij de runderen te verwijderen. Zeker voor fokdieren die gedurende langere tijd op het bedrijf blijven en waar veel mee gewerkt wordt, is het wegnemen van de hoorns verantwoord. Het verwijderen van de hoorns gebeurt onder volledige of plaatselijke verdoving. Het wegbranden moet met behulp van een elektrisch onthoornapparaat plaatsvinden.

Een groep dieren zonder hoorn is ook veiliger, zowel voor de boer als voor de dieren onderling. Door te onthoornen zijn veel – soms dodelijke – complicaties te voorkomen.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?
Raadpleeg uw dierenarts